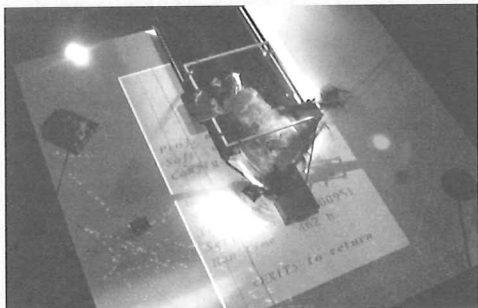

vervangt een natuurlijke functie en thematiseert zo paradoxaal genoeg de limiet van het natuurlijke lichaam. Met andere woorden, in het beeld van de prothese ervaren we lichaam en technologie op het scherp van de snee. Om die beleving te communiceren kiest CREW voor een verhalend beeld. Deze keuze is minder evident dan ze lijkt. Eric Joris: 'We zouden de resultaten van onze experimenten eigenlijk het

gevallen man opgesloten bleef in het labyrint van zijn eigen hoofd, gekluisterd aan de technologie van zijn vleugels. En ook in Peter Verhelsts versie van *Philoctetes* (2002) staat dit gegeven centraal. Het stuk zet aan bij het beeld van een monumentale krijger die ter aarde neerstort. Zijn lichaam in ontbinding wordt het theater waarin korstmos groeit, insecten rondscharrelen en de celdeling aanvangt.

Panische cultuur

Peter Sloterdijk vertelt hoe hij de dag na het ongeluk met de Challenger een lezing hield over criteria voor een postmoderne esthetica. Een discussie met het publiek volgde. 'Een niet meer heel jonge student met een zwart hemd en een grijze hoed nam het woord en verklaarde op bijna triomfantelijke toon dat hij had genoten van de televisiebeelden

Philoctetes / Man-o-War CREW FOTO STEFAN DEWICKERE

liefst presenteren als een soort conferentie. Maar dat interesseert de theaters en het publiek niet echt. Daarom een verhaal. Het verhaal van Icarus bijvoorbeeld, dat iedereen kent. Het laat ons toe meteen op niveau twee te beginnen, zonder alles eerst te moeten uitleggen. Icarus, het verhaal van vliegen en crashen.' Op dat tweede niveau situeert zich de indringende poëzie van de machine. Die poëzie bestaat an sich, ze behoeft in principe geen plot of verhaal. Het volstaat vaak om de integratie van machine en mens in één organisme te verklanken.

Niettemin is daarmee meteen het leidmotief van de encenseringen van CREW aangeduid. De val van de mens in de technologische era is wat het gezelschap van bij aanvang encenseert. Vliegen en crashen. *Kaufhaus/Inferno* (1998), een bewerking van de *Divina Commedia* door Paul Mennes, bracht de afdaling van het hoofdpersonage in de helletrechtter als een dwaaltocht doorheen winkelcentra en spookachtige themaparken. Het slotbeeld van *Icarus* (2001) maakte dan weer duidelijk dat de

De mythologie is een mal waarin CREW beelden laat gisten die de breuken en conflicten reflecteren van het huidige tijdsgewricht. Het thema van de val beantwoordt hieraan door het vernietigingspotentieel van die tijd te evoceren. Maar toch staat het motief geenszins voor een soort heimwee naar een staat van zijn die aan technologie voorafgaat. Zoals in Fourniers duikvlucht zit in de fascinatie met technologie meer fatalisme dan nostalgie. De vlucht naar voren. Aan deze beweging ontleent het theater van CREW zijn benadering van lichaam en techniek. Dat is evenwel niet enkel een kwestie van impact. Tijdens het werken aan *Philoctetes* ben ik ervan overtuigd geraakt dat de voorstellingen zelf thematiseren in hoeverre ze een exponent zijn van hun tijd. Ze formuleren als het ware een commentaar bij de eigen ontstaansvoorwaarden. Dit is wellicht het punt in het werk van Eric Joris waar de artistieke en de wetenschappelijke blik elkaar kruisen.

van de exploderende raket. Na die bekenenis werd het even doodstil – we bevonden ons plotseling in het hart van de cycloon, (...), waar de wereld een werveling van beelden wordt.' De esthetica van de catastrofe. Ten laatste sinds de aanslag op de Twin Towers zijn we vertrouwd geraakt met de visuele orkestratie van destructie (de historische voorloper hiervan was in velerlei opzicht de Golfoorlog en de verslaggeving daarvan). Het ene vliegtuig na het andere de wolkenkrabbers zien doorboren en de Amerikanen 'holy shit' horen roepen – hadden we dit tevoren al niet op tv gezien? De avant-garde van de kunstscène registreerde haar eigen reacties op de ramp. Componist Karlheinz Stockhausen haalde de voorpagina omdat hij gevoelens vertolkte die wellicht velen deelden maar weinigen durfden te uiten. Hij vergeleek de aanslag met kunst, meer bepaald met de intensiteit van een concert en de concentratie van een performance. Gemeten aan de reële catastrofe van 11 september, aldus de kunstenaar, vervallen wij als com-